

vidéken a Como tó felső végén, mely az előtt a legnagyobb mértékben egészségtelen volt, most azonban legnagyobb részt kukoriczával van beültetve. Végre Münchenben is az ötvenes évek óta eredményes földmívelési munkálatok következtében a váltóláz mondhatni teljesen megszűnt, míg ez az előtt a rendszeren előforduló betegségek közé tartozott.

Inség, sztrájk és erdő!

1892. márczius 31.

A földmivelő Magyarországon éhező és kenyeret kérő vármegyék s az iparos Angliában nem dolgozó 600 ezer munkás emlékeztetnek arra, hogy a társadalmi rend fennállásáért és helyes irányban való vezetéseért felelős kormányok kötelesek arról gondoskodni, hogy a munkát teljesíteni kívánó nép munkát s ennek végzése által a mindennapi megélhetésre szükséges elegendő kereseti jutalmat kapjon; s mert a kormányzók bölcsessége csak akkor üti meg az elégséges mértékét, ha nemcsak a jelennek dolgoznak, hanem a jövőre is birják a szükségszerű előrelátás tudományát s nem csupán akkor intézkednek, midőn már nyakukra jött a baj: nem tarthatjuk feleslegesnek e lapokban is rámutatni arra, mi a hasonló inség elhárítására szolgálhat, s mert a baj megismerése után szükséges a gyors orvoslásra gondolni és minden esetre jobb, ha ez előbb mint sem akkor történik, midőn az előrelátó bölcsesség intézkedéseinek gyümölcseit már aratni kellene.

Valóban szomorú és fájdalmas, hogy a földmívelés minden ágazatára páratlan jó talajjal bíró Magyarországon

éhező és inségben szenvedő munkás nép lehet oly gyér lakosság mellett is, mint a minővel most birunk. Tényleg azonban ma így van, mert Árva, Liptó, Trencsén, Turóc és Szepes vármegyékben a mult év burgonyatermése rossz volt, s mert az említett vármegyék lakosságának többé vagy kevésbé kedvező helyzete a burgonya termésének minőségével mindig összhangzó arányban áll s ezért a mindennapi kenyérben szükségét szenvedő helyzet most is bekövetkezett. Sokat irnak most arról, hogy miként lehetne az ily szenvedéseknek állandóan elejét venni s nevezetesen gyárakat és ipart ajánlanak mint egyedül üdvözítő biztos forrást.

Ugyanez időben hallunk és olvasunk arról, hogy Angliában, az ipar legelső hazájában 600,000 munkás lép a munka-megtagadás szomorú terére, azért, hogy mindennapi életét jobb munkabérek elérésével tegye tűrhetőbbé s ime megtörténik az, hogy ott, hol virágzik az ipar, szenvedésbe jut nem csak a helyi vidék, de az egész állam s magának fővárosának, Londonnak közönsége is; honnan megbizható magán uton is arról tudósítanak, hogy a kőszén hiányától való félelem miatt ezen tüzelőanyag felhasználásával a legmegengedhetőbb nélkülözésig kell menni és London lakosai közül sokan inkább ülnek bundában a hideg szobában, mint-sem a főzéshez szükséges szén birását a fűtésre való felhasználás következtében veszélyeztetnék; e helyzet sulya alatt pedig a háztartásra szükséges szén ára egyszerre 30—40%-kal felemelkedik, — a gyáripár az egész országban megrémül, a kohók munkáit beszüntetik, az agyagiparosokat elbocsátják, a vasuti vonatok számát leszállítják s mind ezt azért, mert nincs szén, mert a bányamunkások sztrájkolnak!

Ha Anglia kopár hegyoldalain erdők állanának,

nem kellene a nélkülözés és félelem ama kínjait szenvedni, melyet most Anglia kormánya és lakossága kiállanak s melynek ismétlése évről-évre megújul, nem, mert akkor az erdők rendes vágásaiban nemcsak napokra és hetekre, de hosszú időre előre rendelkezésre állana a használatra előkészített tüzi és szénfa s a munkások napokra vagy épen hetekre terjedhető sztrájk-ideje alatt készen állana a napi életre szükséges és az év különböző szakaira felosztva s a sztrájkra nem hajlandó földmivelő nép által termelendő tüzelő-anyag, mely segítséget nyújthatna addig, míg a sztrájkok ismétlődő kérdése megoldást nyerhet. Az pedig mindenütt helytelen, ha a fűtés egyedül a kőszénre van alapítva.

Hazánkat illetőleg is el lehet mondani a legbiztosabb meggyőződéssel, hogy ha Árva, Liptó, Trencsén stb. vármegyék most kopár hegységein a hajdan lepusztított erdők helyett ujakat neveltek volna, akkor ama vármegyék népeinek téli keresetforrása most nem hiányoznék, mert az erdők munkát és ezzel kenyeret adnának addig, míg a földmivelő nép más keresethez juthat. És így is volt ez addig, míg a felvidéki birtokos osztály erdejét rendszeren kezelte s míg maga alatt is le nem vágta a fát, vagyonának ez állandóan jövedelmező tőkét erdőtörvényünk megalkotása előtti időben tönkre még nem tette; míg most nem kis részben maga is csaknem hasonló nélkülözések sorsára jutva tengődik, eddigi jobbagya pedig kétségbe esve fordul Amerika felé vagy itthon türi és szenved a kenyér hiányát.

Ám óhajtsuk az ipar kifejlődését, hirdessük annak szükségét és támogassuk is a földmivelési érdekek által feltételezett okszerűség határáig, de ne feledje senki, hogy az iparos Anglia előbb jelzett helyzete felette élénk tanúságot képez s hogy a mely országnak termőföldjében oly gazdag ereje van, mint hazánknak s erre oly gyér

népessége, mint a mi földünknek, addig a legelső szükség a termőföld kellő kihasználására és megművelésére törekedni s ez a földművelés lehető legbelterjesebb kifejlesztése. Erre kell tehát minden vidéken, minden vármegyében dolgozni; a mi pedig mostani inséges vidékeinket illeti, jó lesz mélyen emlékezetünkbe vésni és teendőink legsürgősebbjei közé sorozni, hogy a felvidék népének biztos megélhetésére a legbizonyosabb orvosság azok kopár hegységeinek megfelelő fanemekkel való erdősítése s most meglévő erdeinknek leggondosabb megvédelmezése és fentartása s hogy irtózzék mindenki olyanok szószólójává lenni, kik a pillanatnyi érdek kielégítése végett a nép jövőjét biztosító erdők feláldozását vagy azok megrontó kihasználását kívánják.

Bedő Albert.

A mult évi tölgykéregtermelésről és kereskedésről.

Irta: Schmidl Soma.

Az üzlet kezdete 1891-ben a szokatlanul zord tavasz miatt rendkívül későn, nevezetesen csak május elején következett be. A hántás első két hetét még aránylag kedvező időjárás kísérte, május közepe felé azonban beköszöntött az esős idő, mely több-kevesebb, de mindig rövid megszakítással még a munkálatok befejezte után is tartott és a termelésnél, a szárításnál, az elszállítás és beraktározásnál oly állapotokat teremtett, melyek mindennemű kár és hátrány tekintetében valóban párjukat ritkitják.

A tölgykéregtermelés már rendes időjárás mellett is oly művelet lévén, mely az illetőnek fizikai és értelmi ereje irányában a legfokozottabb igényeket támasztja és csak az